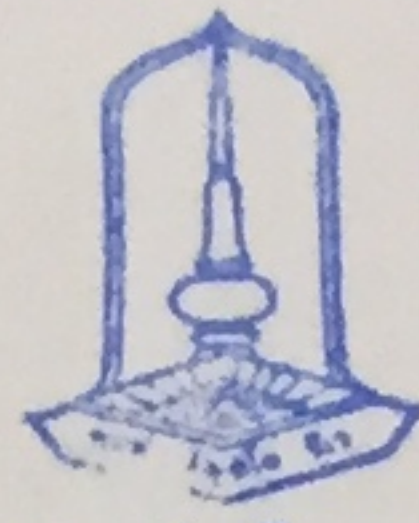

11 มกราคม 2540.

งานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กนกพร โชคจรัสกุล

สำหรับท่านที่ชื่นชอบงานเขียนเชิงสารคดี ปีนี้อีกมี 'ข่าวดี' มาฝากกันตั้งแต่ต้นปีกันเลย..

เมื่อ 'กรุงเทพธุรกิจ-อีสาน' และภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกคดีแผนกมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ร่วมกันจัดทำโครงการประกวดสารคดีอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 1 หัวข้อ 'สิ่งแวดล้อมอีสาน' ขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และ โรงแรมโซฟิเทล ราชธานี ออคิด จ.ขอนแก่น ทั้งนี้เริ่มเปิดรับต้นฉบับจากนิสิตนักศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาทุกแห่งทั่วภาคอีสานแล้วตั้งแต่บัดนี้ไปจนถึงวันที่ 15 มีนาคมนี้

รางวัลสำหรับผู้ผ่านเข้ารอบสุดท้าย รวมแล้วเป็นเงินรางวัลกว่า 50,000 บาท แยกเป็นรางวัลชนะเลิศ 15,000 บาท (พร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณ), รองอันดับ 1 เงินรางวัล 9,000 บาท (พร้อมโล่), รองอันดับ 2 เงินรางวัล 6,000 บาท (พร้อมโล่) และรางวัลชมเชยอีก 10 รางวัลๆ ละ 2,000 บาท

ในฐานะนักเขียน นักอ่าน และผู้สอนนิสิตนิสิตในวัย 10 ปีมา ผมได้เห็นความตื่นตัวความสนใจต่องานสารคดี ทั้งในแง่สารคดีโทรทัศน์และสารคดีตามนิตยสารต่างๆ แทบทุกเล่ม รวมทั้งยังเพิ่มพูนรวมเล่ม ข้อเขียนในแนวนี้ที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แต่กับการประกวดสารคดี ผมยังไม่เคยเห็นมีการจัดกันจริงๆ จังๆ ไม่เหมือนการประกวดเรื่องสั้น โครงการที่ มมส. ร่วมกับหนังสือกรุงเทพธุรกิจ ฉบับอีสาน จัดขึ้นในครั้งนี้อาจนับว่าเป็นแนวประกวดสารคดีครั้งแรกๆ ก็ได้

นั่นคือคำกล่าวของ ผศ.ธัญญา สังขพันธานนท์ หรือ 'ไพฑูริย์ ธัญญา' นักเขียนเรื่องสั้นเจ้าของรางวัลซีไรต์ ประจำปี 2530 จากนวนิยายเรื่องสั้นชุด 'กอกองทราย' ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มริเริ่มผลักดันจนเกิดมี

โครงการนี้ขึ้น ทั้งยังรับเป็นกรรมการและเลขานุการโครงการนี้ด้วย ทำไมต้อง 'สิ่งแวดล้อมอีสาน' เหตุผลที่ผู้จัดเลือกหัวข้อสิ่งแวดล้อมอีสานในการประกวด เนื่องจากมีความเห็นร่วมกันว่า ภาคอีสานมีเนื้อที่กว้างใหญ่และมีจำนวนประชากรหนาแน่นที่สุดในอดีต แผ่นดินถิ่นนี้มีความอุดมสมบูรณ์ แต่เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น การแย่งชิงทรัพยากรก็ดำเนินไปอย่างรุนแรง ทั้งระบบวิถีชีวิตแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นระบบการผลิต การทำการเกษตรเพื่อการส่งออก การพัฒนาชนบท และโรงงานอุตสาหกรรม จะมีผลต่อการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดและยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างรุนแรง ซึ่งหากปล่อยปละละเลยให้เกิดซ้ำอีกต่อไป ก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหายมากขึ้น

การสร้างจิตสำนึกในเชิงอนุรักษ์ และการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมอีสาน จึงเป็นหน้าที่หนึ่งที่ชาวอีสานทุกคนควรจะได้เรียนรู้เข้าใจและนำไปปฏิบัติ

ทางผู้จัดเห็นสมควรว่าภารกิจที่จะสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติที่จะพิทักษ์สิ่งแวดล้อมอีสานให้คงสภาพสมบูรณ์ได้ โดยการชี้ชวนให้เกิดความชื่นชมตระหนักในความงามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมของภาคอีสาน อันจะนำมาสู่จิตสำนึกในเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนต่อไป การจัดประกวดสารคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอีสานจึงเป็นอีกทางหนึ่งที่จะมีส่วนปลูกฝัง เสริมสร้างจิตสำนึกเหล่านี้ เพราะการเขียนสารคดีจำเป็นต้องลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บข้อมูล ได้พบสภาพปัญหาที่แท้จริงก่อนนำมาเรียบเรียงเป็นสารคดีที่ดีต่อไป

กระตุ้นนักศึกษาสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อม

เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2539 ที่ผ่านมา การแถลงข่าวโครงการประกวดสารคดีอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 1 อย่างเป็นทางการจึงมีขึ้นที่โรงแรมโซฟิเทล ราชธานี ออคิด จ.ขอนแก่น

รศ.ดร.ภาวิช ทองโรจน์ อธิการบดี มมส. กล่าวว่า มมส. มีความยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มีส่วนร่วมใน

การประกวดสารคดีอุดมศึกษาภาคอีสาน ครั้งที่ 1 ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาจะต้องมีส่วนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และสังคมโดยรวม

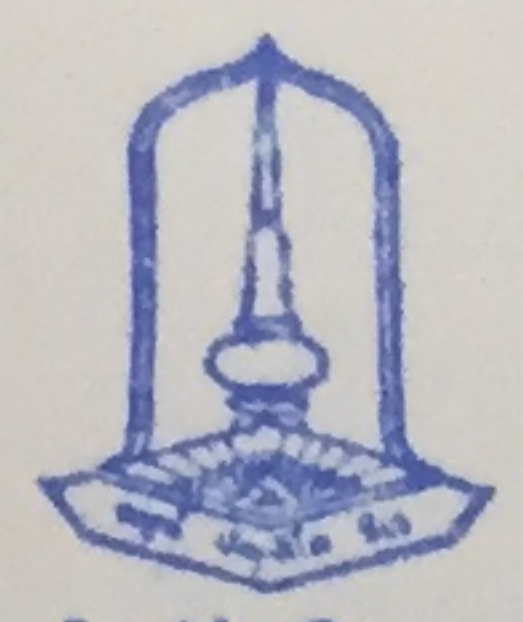
'สังคมไทยทุกวันนี้ได้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทุกระดับ และมีความซับซ้อนมากขึ้นทั้งในเมืองและชนบท จะสังเกตได้ว่าสังคมชนบทเริ่มขยายตัวเป็นเมืองมากขึ้น เช่น ขอนแก่น หรือแม้แต่มหาสารคามก็เริ่มมีไรต์เตดเหมือนกับกรุงเทพฯ ถ้าหากไม่มีการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วันนี้ต่อไปเราอาจจะรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ไม่ทัน'

รศ.ดร.ภาวิช กล่าวต่อ โดยยกตัวอย่างปัญหาสาธารณสุขไม่เพียงพอ เช่น น้ำประปายังไม่พอกับเมืองที่ขยายตัวเร็วมาก หรือในชนบทก็ยังมีปัญหาความยากจนและความแห้งแล้งซึ่งน่าพิจารณาว่าการส่งเสริม

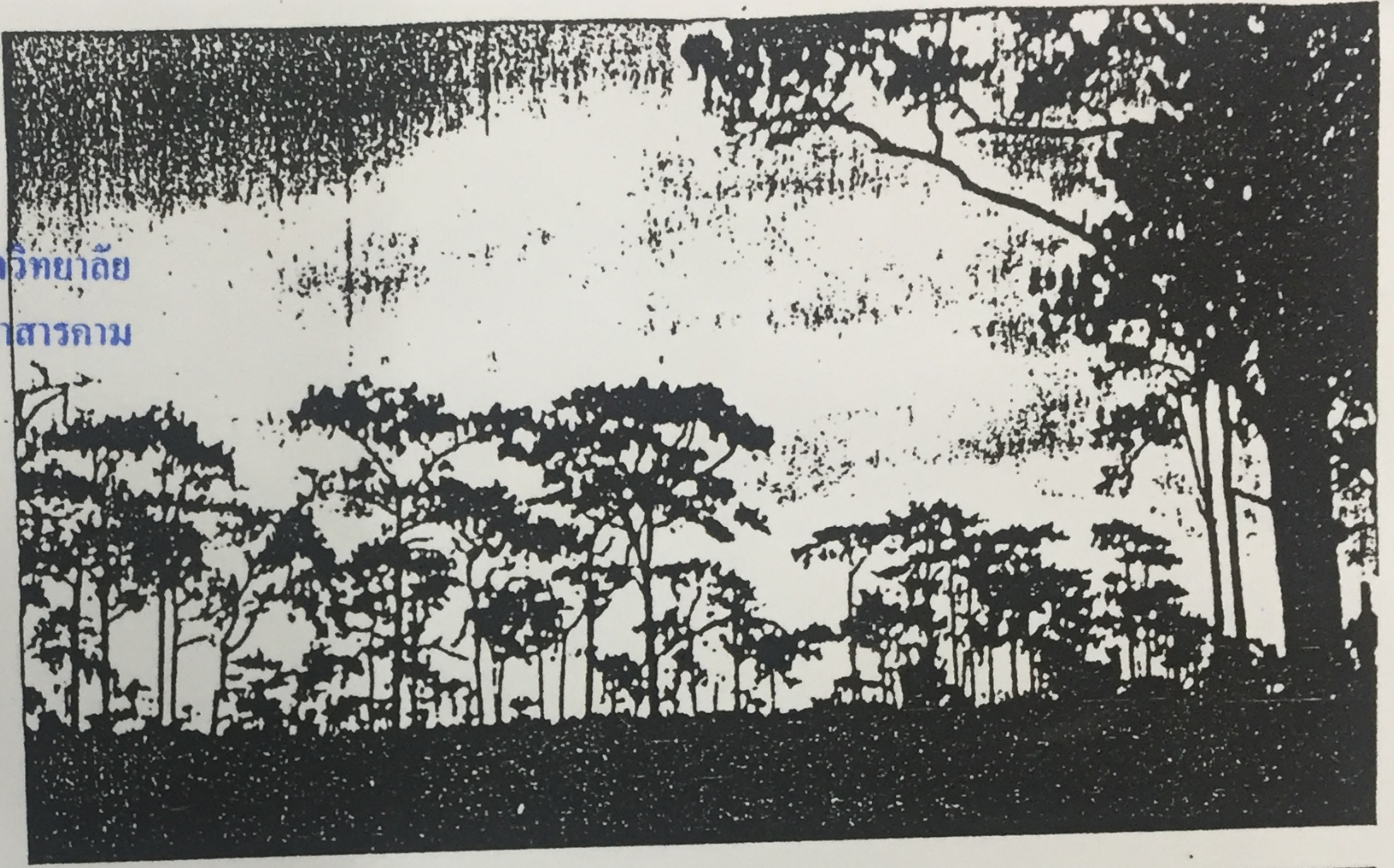
อุตสาหกรรมเกษตรเหมาะสมกับสังคมชนบทหรือไม่ ความพยายามเปลี่ยนแปลงสังคมเกษตรกรรมให้เป็นสังคมอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหามลพิษ ซึ่งไม่ใช่ปัญหาเฉพาะท้องถิ่นเท่านั้น แต่เป็นปัญหาในระดับประเทศ เช่น กรณีโรงงานเบงโงในขอนแก่นได้ก่อมลพิษให้กับแม่น้ำพอง

'การจัดประกวดสารคดีอุดมศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนกลุ่มหนึ่งในภาคอีสานได้มีจิตสำนึกต่อเรื่องนี้ ซึ่งกลุ่มผู้ส่งเรื่องเข้าประกวดเราไม่ได้เจาะจงเฉพาะนิสิตนักศึกษาใน 4 มหาวิทยาลัยหลักเท่านั้น แต่ยังรวมถึงนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทุกจังหวัดในภาคอีสาน ทั้งของรัฐและเอกชน เช่น สถาบันราชภัฏวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค สถาบันราชมนฑล วิทยาลัยพยาบาลและอื่นๆ ซึ่งจะมีส่วนช่วยเหลือลอมให้เกิดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป' อธิการบดี มมส. กล่าว

ต่อจากนั้น นายเกษม ธีรณาศัย บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ กล่าวว่า เครือเดอะเนชั่นมีนโยบายในการเผยแพร่ข่าวสารและเป็นสื่อกลางให้ทุกคนในสังคมมีจิตสำนึกร่วมกันว่า เราจะใช้ทรัพยากรอย่างไรให้คุ้มค่าและยั่งยืนไปถึงคนรุ่นลูกหลานต่อไปได้อย่างสิ้นเปลือง ทุกวันนี้ทั่วโลกใช้ทรัพยากรอย่างตะกละตะกลาม จะต้องมีการจัดตั้ง

งานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัญหาเหล่านี้บ้าง

การประกวดสารคดีสิ่งแวดล้อม
อีสานในครั้งเี แม้จะเป็นเพียงการ
เริ่มต้น แต่ก็นับเป็นการจุดประกาย
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน ผลิตงิศึกษา ในฐานะ
สื่อมวลชน เรายินดีให้การสนับสนุน
เต็มที่

นักเขียนชื่อดังร่วมตัดสิน

ผศ.ธัญญา สังขพันธานนท์ หรือ
'ไพฑูริย์ ธัญญา' กรรมการและ
เลขานุการโครงการ กล่าวถึงการตัดสิน
การประกวดสารคดีในครั้งนี้ว่า ผู้จัด
คำนึงถึงความเป็นกลางเป็นที่สุด โดย
นอกจากจะมีกรรมการดำเนินงานและ
กรรมการตัดสินแล้ว ยังมีคณะ
กรรมการที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคม
ศาสตร์ มรส., บรรณาธิการหนังสือ
พิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, บรรณาธิการ
บริหารศูนย์ข่าวภาคอีสาน เครือ
เดอะเนชั่น, นายคำสิงห์ ศรีนอก หรือ
'จาว คำหอม' ศิลปินแห่งชาติ สาขา
วงคีศิลป์, นายธีรภาพ โทติกุล นัก
เขียนสารคดีชื่อดัง และตัวแทนบริษัท

เอกชนให้การสนับสนุนโครงการ
การประกาศผลการตัดสินรอบ
สุดท้ายจะวีขึ้นในเวที 30 มิถุนายน
ทางสื่อต่างๆ ในเครือเดอะเนชั่น
ส่วนพิธีมอบรางวัลจะมีการเชิญ
นักเขียนสารคดีมืออาชีพลำ
สุเทรภดา จะมีการกำหนดวันอีกครั้ง
หนึ่ง' ผศ.ธัญญา กล่าว

เวทีประกวดสารคดีซึ่งอาจ
กล่าวได้ว่าเป็น 'ครั้งแรก' เริ่มแล้วที่
นี้ ย้ำอีกครั้งว่า เราเปิดรับต้นฉบับ
แล้วตั้งแต่วันที่-15 มีนาคมเท่านั้น
และเปิดโอกาสให้สิทธิกับนิสิตนัก
ศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคอีสาน
เท่านั้น

งานนี้ 'นักล่ารางวัลมืออาชีพ'
ทั้งหลาย หมดสิทธิ์หยิบเงินหมื่น !!

หลักเกณฑ์และกติกาการประกวด

1. ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดต้องเป็นนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบัน
การศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ภาคอีสาน 19 จังหวัด
 2. ผลงานที่ส่งประกวดจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอีสาน พร้อม
แนวทางแก้ไข ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ ขนาด A4 พร้อมภาพประกอบต้อง
ใช้ฟิล์มสีหรือสไลด์เท่านั้น
 3. ส่งผลงานได้ไม่เกิน 2 เรื่อง และต้องเขียนขึ้นครั้งแรกหรือไม่เคยตี
พิมพ์ที่ใดมาก่อน
 4. ผลงานที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์
กรุงเทพธุรกิจ ฉบับส่วนกลาง และอีสานรายวัน หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น
และนิตยสารเนชั่นสุดสัปดาห์ รวมทั้งสถานีไอทีวีจะพิจารณาเรื่องที่น่าสนใจเพื่อ
ส่งทีมวงเจ็ดทำสารคดีเผยแพร่
- ส่งผลงานได้ตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2540 เป็นต้นไป
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ อีสานรายวัน (ประกวดสารคดี)
67 หมู่ 8 ถ.เสถียรชาติ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทร. (043) 324243-4 FAX (043) 324246